

Leder

Dette nummer kan bli historisk. Signaler fra Norges Forskningsråd varsler en uvis fremtid for *Studia Musicologica Norvegica* som papirtidsskrift. Det er fare for at SMN reduseres til en *e-only* publikasjon fra og med 2012, selv om Norsk musikkforskerlag og Universitetsforlaget ønsker å beholde tidsskriftet i dets nåværende form. Det gjenstår å se hvordan NFR forholder seg til en søknad om publiseringsstøtte i perioden 2012–2014. Skulle det vise seg at fremtidige bidrag kun blir å finne på www.idunn.no, blir innværende årgang den siste som presenteres mellom to permer.

Kort sagt: En mørk sky truer i horisonten. Dog fordunkles ei det forhåndenværende nummer, som markerer at hundre år er forløpt siden Johan Svendsens bortgang. Det har vært forholdsvis stille rundt Svendsen siden Finn Benestad og Dag Schjelderup-Ebbe publiserte sin banebrytende biografi i 1990, men heldigvis har Svendsen-forskningen igjen fått vind i seilene. Artikkelen «Nytt liv til eit musikalsk livsverk» er i så måte oppløftende lesning. Dirigenten Bjarte Engeset byr på et fascinerende innblikk i sine eksemplarisk grundige kildestudier, og streifer noe av den problematikk som knytter seg til en moderne utgave av Svendsens verker. Uttalt klinger det samlende motto for humanistisk forskning: *Ad fontes*.

Dette har også neste forfatter tatt seg ad notam. Det dreier seg om de ubesvarte spørsmål som omgir Svendsens tredje symfoni. Brente Svendsens kone partituret i et anfall av sjalusi? Ble verket i det hele tatt fullført? Komponisten Morten Christophersen mener å ha funnet skisser til symfoniens første sats, og beskriver hvordan han av dette materialet komponerte en eksposisjon med påfølgende coda. Verket, kalt *Symfoniskisse*, ble tidligere i år fremført i Bergen og Haugesund – for øvrig under Bjarte Engesets ledelse. Begge Svendsen-artiklene er forøvrig frukter av det lovende musikkarvsprosjektet.

I Svendsens skygge finner vi ved denne anledning Edvard Grieg. Joachim Brüggge, Salzburg, presenterer en *Kanon* som Grieg skrev mens han var student i Leipzig. En sats fra Muzio Clementis *Gradus ad Parnassum* (1828) kan ha tjent som forbilde for Griegs kontrapunktiske studie. Heretter belyser Thomas Erma Møller en annen side ved komposisjonshåndverket, nemlig orkestrering. I fokus står romantikkens orkestreringspraksis, samt forestillingen om Richard Wagner som den store syntesekaper.

Så følger to artikler som handler om enkeltverk. Reidar Bakke viser seg nok en gang som en kyndig og entusiastisk formidler av Einojuhani Rautavaaras musikk, og gjennom-

går operaen *Rasputin* (2003). Heretter skriver undertegnede om Trond Kvernos Matteus-pasjon (1986), som blant annet sees i lys av middelalderens billedbibel. Det redaksjonelle arbeid med dette bidrag har vært håndtert av Asbjørn Ø. Eriksen, som herved takkes på det hjerteligste.

Bidraget til årets essay-seksjon er signert Magnar Breivik, og består i en gjennomgang av Kiellands novelette «Siesta». Noveletten beskriver et selskap der en gåtefull pianist bergtar de øvrige gjester med en improvisasjon som ender i en grufull dissonans. Lesere av Hamsuns *Mysterier* vil erindre at den fiolinspillende Johan Nilsen Nagel geberdet seg på tilsvarende vis, av trang til «at træde en djævel på halen». Breivik krydrer sin underholdende gjennomgang med litteraturteoretiske og musikkestetiske betraktninger. Skulle det anbringes nok et motto, turde *docere et delectare* passe utmerket.

Avslutningsvis en beklagelse til lesere som har sett frem til andre del av Erling Gulbrandsens Mahler-artikkel. På grunn av uforutsette omstendigheter må denne utsettes til et senere nummer. Helt til slutt en takk alle som i en travel hverdag gjør en innsats for *Studia Musicologica Norvegica*: forfattere, anmeldere og prøvelesere, samt den fremragende redaksjonskomité som utgjøres av Irene Bergheim, Asbjørn Ø. Eriksen, Odd Skårberg og Stig W. Holter. Produksjonsprosessen har som vanlig vært administrert med fast og vennlig hånd av Universitetsforlagets Eli Cook Hope.

Petter Stigar

Editorial

It was bound to happen sooner or later. The continued existence of *Studia Musicologica Norvegica* in its present form can no longer be taken for granted. The Norwegian Council of Research – on which SMN relies financially – seems inclined to envisage the treasure and pride of Norwegian musicology as a future *e-only* publication. The idea is not unreasonable. Do not the countless books and magazines that burden the bristling shelves of scholars and libraries belong to the past? Do we not live in a digital age, enjoying its manifold blessings?

Indeed we do, and yet this editor – admittedly a man of conservative disposition – regards the march of progress with some uneasiness. *Studia* is an important part of the legacy that Norwegian musicologists leave behind. As such, it deserves to be endowed with a durable physical existence. Time will show whether or not the council holds a similar view. Meanwhile, readers are advised to keep their minds untroubled and focused on the issue at hand, dedicated to the memory of Johan Svendsen. Svendsen, who passed away a hundred years ago, has attracted little attention since Finn Benestad and Dag Schjelerup-Ebbe published their monumental biography in 1990. Fortunately, the Musical Heritage Project has triggered another wave of interest. Bjarte Engeset – one of the scholars involved – amply documents the need for further research, while discussing the demands that a modern edition of Svendsen's work will have to meet.

Mr. Engeset is well advised to seek his fortune in musicology, in the unlikely case that he loses interest in his prospering conducting career. Among his recent merits in this field is the presentation of an extraordinary piece by the composer Morten Christophersen, called *Sketches for a symphony*. The symphony in question is Svendsen's third, reportedly burned by his jealous wife. Be that as it may; sketches have survived, enabling Christophersen to «recompose» the exposition of the first movement, capping it off with a coda. The torso was performed in Bergen and Haugesund earlier this year, under Engeset's baton. Christophersen lets the reader into his workshop, and offers a penetrating analysis of Svendsen's craftsmanship.

It goes without saying that everyone plays second string to Svendsen on this occasion. Edvard Grieg is no exception. This time, Svendsen's friend and colleague is represented by a *Canon* he wrote while still a student. According to Joachim Brügge, Salzburg, a movement from Clementi's *Gradus ad Parnassum* (1828) is a likely pretext for Grieg's contrapuntal exercise. Another aspect of the craft of composition is highlighted by Thomas Erma Møller, whose subject is orchestration in the romantic era. He muses on the French and German «schools», allegedly united in the supreme efforts of Richard Wagner.

The reader is also introduced to a couple of vocal works. Reidar Bakke's unabated enthusiasm for the Finnish composer Einojuhani Rautavaara is the driving force behind his presentation of the latter's opera *Rasputin*, while the editor himself pays homage to the St. Matthew Passion by Trond Kverno; arguably Norway's most prominent composer

of sacred music. The editorial responsibility for this contribution was assigned to Asbjørn Ø. Eriksen, who kindly agreed to add another achievement to the many services which he has rendered *Studia* in the past.

The subject of this year's essay is somewhat unusual. Magnar Breivik presents a short story by the Norwegian writer Alexander Kielland (1849–1906). The «novelette», with the cheeky title «Siesta», describes the unsettling of a dinner-party by the dark and powerful force of music. The author creates a palatable blend of entertainment and instruction by adding topics of aesthetics and literary theory to his mix.

Finally a word of regret. Unfortunate circumstances prevented Erling Guldbrandsen from finishing his Mahler-project on time. His article from the previous issue will presumably be completed as soon as possible. That said, all that remains is to thank the authors, the reviewers and the editorial team, shepherded by yours truly.

Petter Stigar